

Примірний порядок з організації внутрішнього контролю

(назва суб'єкта господарювання ДСНС)

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок з організації внутрішнього контролю (далі – Примірний порядок) розроблено з метою удосконалення системи управління, забезпечення досягнення результатів відповідно до визначених цілей; запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності суб'єкта господарювання ДСНС чи інших недоліків у діяльності територіальних органів, підприємств, установ, організацій сфери управління ДСНС (далі – установа).

1.2. Порядок розроблений з урахуванням вимог:
статті 26 Бюджетного кодексу України;

Основних засади здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1062;

Концепції реалізації державної політики у сфері реформування системи державного фінансового контролю до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 310-р;

Методичних рекомендацій з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 14 вересня 2012 р. № 995;

інших актів законодавства України та міжнародних стандартів у цій сфері.

1.3. В Примірному порядку нижче наведені терміни вживаються у такому значенні:

адміністративний регламент – обов'язковий для виконання порядок дій (рішень) установи, її структурних підрозділів і посадовців, спрямований на здійснення її повноважень у процесі виконання державних функцій;

внутрішній контроль – комплекс заходів, що застосовується керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності установи;

інформація – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді;

інформаційний потік – стабільний рух інформації, спрямований від джерела інформації до отримувача, визначений функціональними зв'язками між ними;

об'єкти внутрішнього контролю – адміністративні, технологічні фінансово-господарські та інші процеси, здійснення яких забезпечується співробітниками установи у межах їх повноважень та відповідальності;

операції – окремі частини процесу, які здійснюються у визначеній послідовності під час виконання суб'єктами внутрішнього контролю процесів;

процеси – сукупність взаємопов'язаних процесів, що забезпечують виконання Управлінням відповідної функції;

ризики – це потенційні події, які негативно впливають на досягнення визначених цілей, виконання суб'єктами внутрішнього контролю функцій, процесів і операцій або матимуть негативні фінансово-господарські, юридичні та/або інші наслідки;

суб'єкти внутрішнього контролю – структурні підрозділи установи;

уповноважена особа – особа, визначена керівником установи для координації процесів внутрішнього контролю;

функції установи – це напрями її діяльності, визначені законодавством України, Положенням, що виконуються на постійній основі.

1.4. Внутрішній контроль суб'єктів внутрішнього контролю будується на принципах законності, об'єктивності, відповідальності та розподілу повноважень, методологічної єдності, збалансованості, превентивності, відкритості.

1.5. Структура внутрішнього контролю установи складається з таких компонентів:

внутрішнє середовище;

управління ризиками;

заходи контролю;

інформація та комунікація;

моніторинг.

II. Внутрішнє середовище

2.1. Внутрішнє середовище контролю – це існуючі в установі процеси, операції, регламенти, структури та розподіл повноважень щодо їх виконання, правила та принципи управління людськими ресурсами тощо, які спрямовані на забезпечення реалізації законодавчо закріплених за організацією функцій.

Порядок виконання в установі функцій, процесів та операцій визначається адміністративними регламентами. Порядок складання адміністративних регламентів наведено у **додатку 1** до цього Порядку.

2.2. Повноваження суб'єктів внутрішнього контролю.

Керівник установи організовує та забезпечує ефективне функціонування системи внутрішнього контролю в установі.

Керівники структурних підрозділів установи – у межах визначених повноважень організовують систему внутрішнього контролю в підрозділах та

забезпечують дотримання принципів, визначених пунктом 1.4 розділу I Примірного порядку.

Суб'єкт внутрішнього контролю виконує відповідні функції, процеси та операції в межах повноважень та відповідальності, визначених положеннями про структурні підрозділи, затвердженими в установленому порядку.

Персонал суб'єкта внутрішнього контролю – виконує функції, процеси та операції в межах повноважень та відповідальності, визначених посадовими інструкціями, затвердженими в установленому порядку.

Уповноважені особи проводять оцінку функціонування системи внутрішнього контролю в межах повноважень, визначених законодавством, надаючи керівнику установи об'єктивні і незалежні висновки щодо її вдосконалення.

2.3. Організаційні та функціональні засади, що визначають внутрішнє середовище в установі, ґрунтуються на:

затверджених нормативно-правових актах, які визначають організаційну структуру установи, кадрову політику, документообіг, облікову політику;

розроблених та затверджених адміністративних регламентах, які встановлюють порядок виконання суб'єктом внутрішнього контролю визначених законодавством функцій.

2.4. Затвержені в установленому порядку адміністративні регламенти містять:

опис процесів та операцій, що здійснюються в рамках виконання відповідної функції, із зазначенням їх учасників;

схеми документообігу за відповідною функцією, процесом;

перелік нормативно-правових актів і програмно-технічних комплексів, які використовуються під час здійснення процесів та операцій.

Розробка нових та/або внесення змін до діючих адміністративних регламентів здійснюється суб'єктами внутрішнього контролю за напрямками діяльності.

Підставами для розробки нових та/або внесення змін до чинних адміністративних регламентів можуть бути:

прийняття нових та/або внесення змін до чинних актів законодавства, які змінюють порядок виконання функцій, процесів, операцій;

затвердження в установленому порядку Плану з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів за формою, встановленою **додатком 2** до цього Порядку, що передбачає розробку нових та/або внесення змін до чинних адміністративних регламентів;

запровадження нового або внесення змін до чинних прикладного програмного забезпечення, яке змінює порядок виконання функцій, процесів, операцій.

2.5. У межах законодавчо встановлених завдань та повноважень суб'єкти внутрішнього контролю визначають:

стратегічні цілі;

операційні цілі.

2.6. Стратегічні цілі – цілі, встановлені адміністративними регламентами, яких необхідно досягти за результатами реалізації відповідного процесу.

2.7. Операційні цілі – цілі, які щороку визначаються в Плані з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів і формуються з урахуванням принципів: конкретності, вимірюваності, досяжності, реалістичності.

III. Управління ризиками

3.1. Управління ризиками – діяльність керівництва та працівників установи з ідентифікації ризиків, проведення їх оцінки визначення способів реагування на ідентифіковані та оцінені ризики, здійснення перегляду ідентифікованих та оцінених ризиків для виявлених нових та таких, що зазнали змін.

Ефективне управління ризиками передбачає здійснення аналізу діяльності установи, збір, систематизацію та аналіз інформації, розроблення суб'єктом внутрішнього контролю пропозицій до Плану з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів.

Враховуючи результати оцінки ризиків, керівництво установи приймає рішення, в якій формі реагувати на ризики.

3.2. Ідентифікація ризиків – це визначення потенційних подій, настання яких може негативно вплинути на здатність установи успішно досягати поставлених цілей.

Ризики класифікуються за категоріями та видами.

За категоріями ризики поділяються на зовнішні та внутрішні.

У розрізі категорій ризики поділяються на види, а саме:

до зовнішніх ризиків належать: законодавчі, операційно-технологічні та програмно-технічні;

до внутрішніх ризиків належать: нормативно-правові, операційно-технологічні, програмно-технічні, кадрові та фінансово- господарські.

3.3. Оцінка ризиків – визначення ступеня ризиків на основі експертних висновків суб'єкта внутрішнього контролю за критеріями ймовірності виникнення ризиків та їх впливу на спроможність суб'єктів внутрішнього контролю досягати визначених стратегічних цілей.

За ймовірністю виникнення ризики оцінюються за критеріями: низької ймовірності виникнення, середньої ймовірності виникнення, високої ймовірності виникнення.

За впливом на спроможність суб'єктів внутрішнього контролю досягати визначених стратегічних цілей, ризики оцінюються за критеріями: низького рівня впливу, середнього рівня впливу, високого рівня впливу.

Оцінка ризиків у діяльності установи за критеріями ймовірності виникнення ризику та впливом ризиків на спроможність суб'єктів внутрішнього контролю досягати визначених стратегічних цілей здійснюється відповідно до Матриці оцінки ризиків, форма якої наведена у **додатку 3** до цього Порядку.

3.4. Процес управління ризиками має вертикальну структуру та здійснюється з урахуванням такого розподілу ризиків установи:

ризик, який оцінено в числових значеннях від 1 до 2, потребує прийняття рішень та/або вжиття заходів контролю на рівні керівників структурних підрозділів установи;

ризик, який оцінено в числових значеннях від 3 до 4, потребує прийняття рішень та/або вжиття заходів контролю на рівні керівника;

ризик, який оцінено в числових значеннях від 6 до 9, потребує прийняття рішень та/або вжиття заходів контролю виключно на рівні Голови ДСНС.

3.5. З урахуванням вимог пунктів 3.2 – 3.4 цього Порядку суб'єкт внутрішнього контролю відповідно до повноважень та відповідальності:

визначає перелік ризиків і класифікує кожен ризик у розрізі категорії та виду ризику;

здійснюють оцінку ризиків за критеріями ймовірності виникнення ризику і впливу його на спроможність установи досягати визначені стратегічні цілі;

складають та подають уповноваженій особі установи Інформацію з ідентифікації та оцінки ризиків за формою, наведеною у додатку 4 до цього Порядку;

складають План з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів.

IV. Заходи контролю та моніторингу

4.1. Заходи контролю та моніторингу визначаються у Плані з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів на підставі Інформації з ідентифікації та оцінки ризиків.

4.2. Уповноважена особа установи щороку систематизує отриману від її структурних підрозділів інформацію з ідентифікації та оцінки ризиків, пропозиції до Плану з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів та подає на затвердження керівнику установи.

У разі виникнення спірних питань уповноважена особа виносить проект Плану з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів на розгляд комісії, призначеної наказом керівника установи.

Після отримання рекомендацій від комісії уповноважена особа подає доопрацьований План з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів на затвердження керівнику установи.

4.3. Контроль за виконанням Плану з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів, а також його перегляд здійснюється уповноваженою особою, на яку покладено відповідні повноваження.

V. Інформація та комунікація (інформаційного та комунікаційний обмін)

Інформування про удосконалення системи внутрішнього контролю керівництва ДСНС здійснюється за необхідністю установою за результатами: проведеної установою ідентифікації та оцінки ризиків;

оцінки стану виконання Плану з реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів;

відстеження виконання обов'язкових вимог, наданих зовнішніми контролюючими органами за результатами проведених контрольних заходів;

відстеження впровадження рекомендацій, наданих за результатами проведених внутрішніх аудитів підрозділами внутрішнього аудиту ДСНС.

Керівник установи

(ПБ)